

Suvinisu sordid maheviljeluskatsetes

Anne Ingver

Eesti Taimekasvatuse Instituut

Katse tingimused

---

12 suvinisu sorti MAHE/TAVA

1 sortide segu (Mooni, Hiie, Voore)

2 speltat

3x5 m²

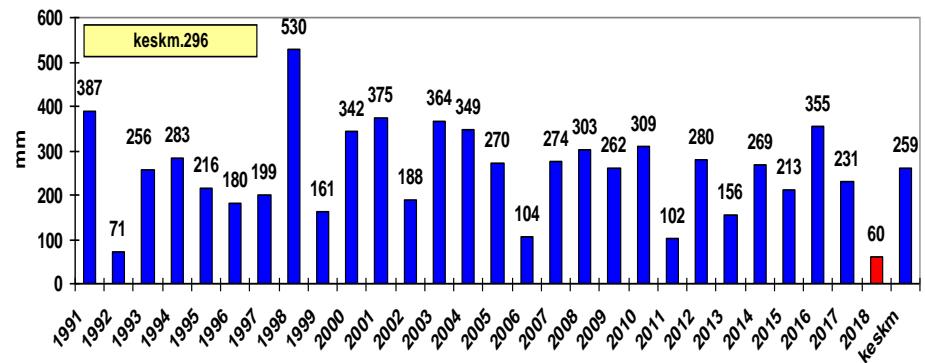
***Mahe:* eelvili punane ristik,**

Umbrohutõrje: äestamine 1-2 x

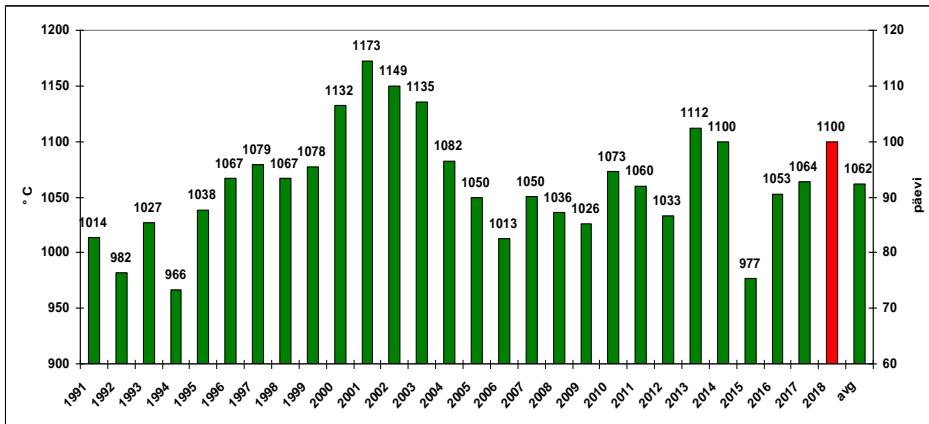
***Tava:* puhtimine, N90 P20 K 38, umbrohu- ja kahjuritõrje**

3x10 m²

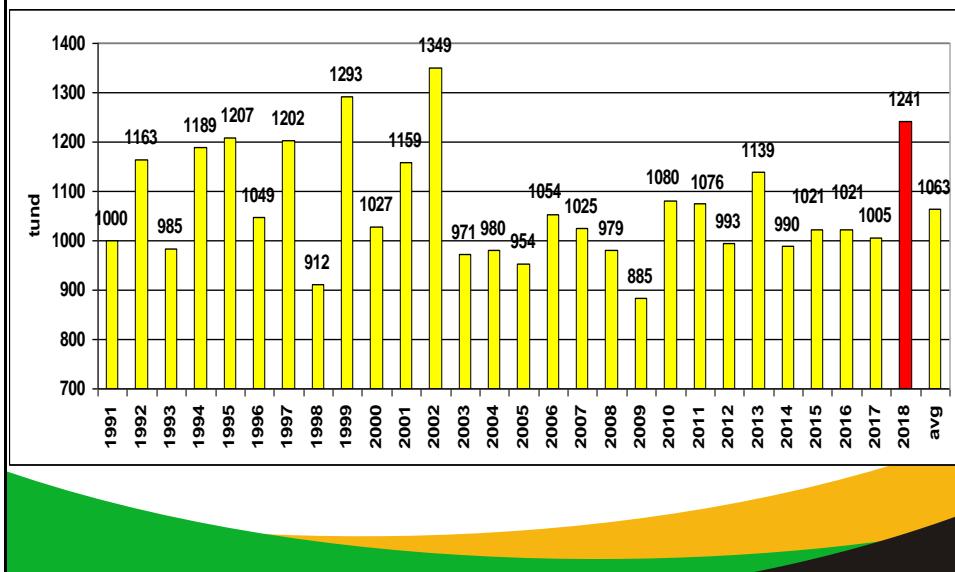
Sademed 1991-2018 (28 aastat)

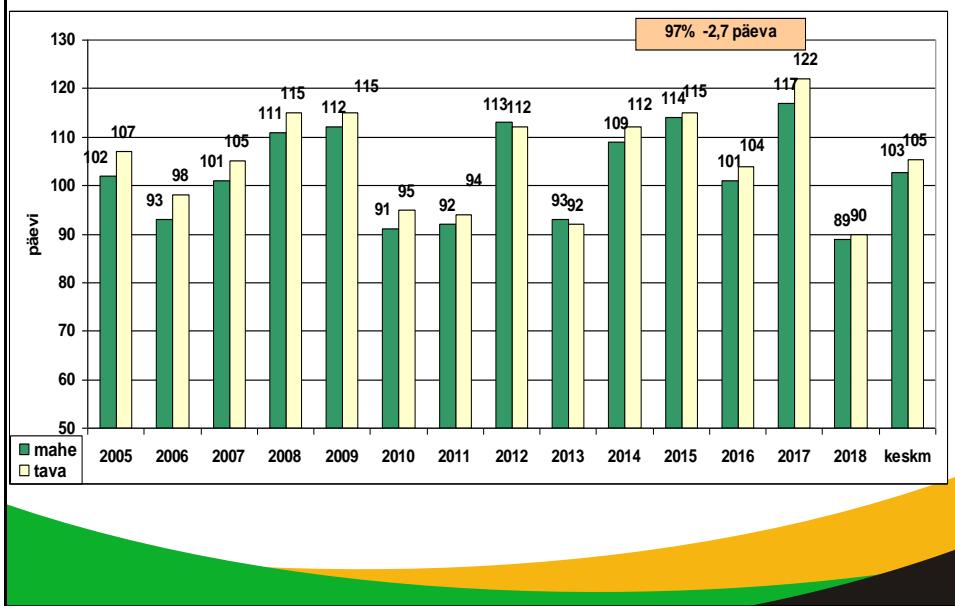
Efektiivsed temp 1991-2018 (28 aastat)

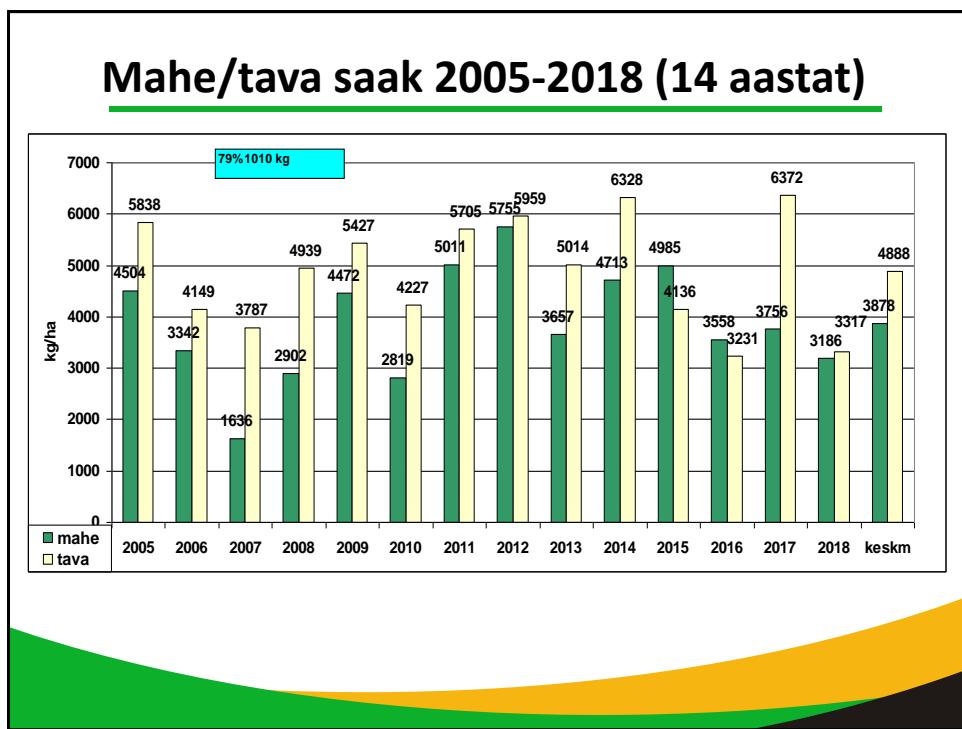
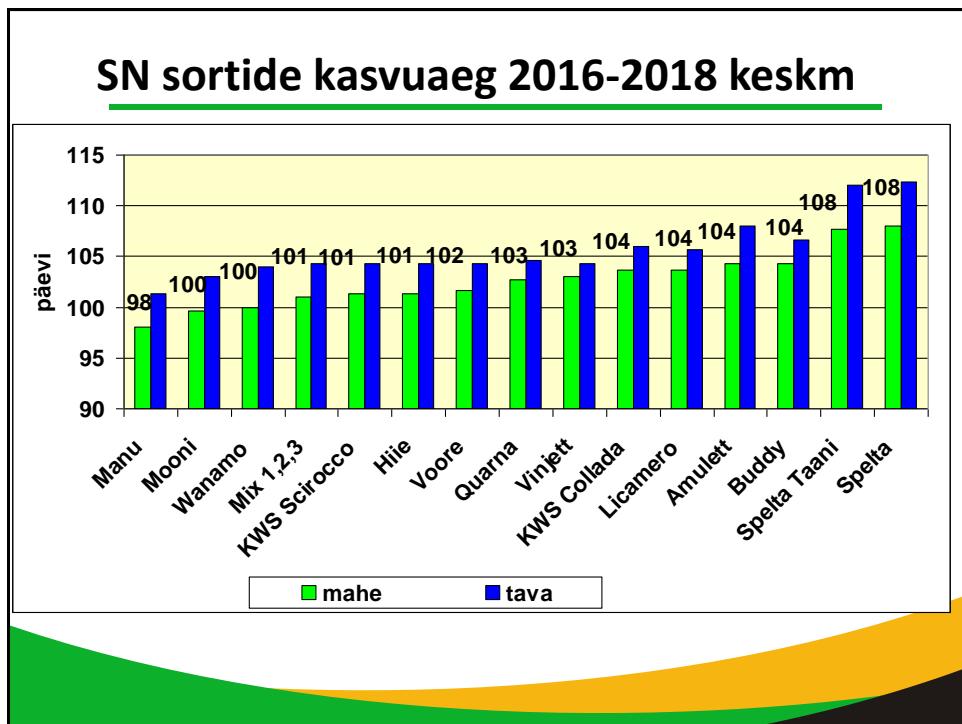

Päikesepaiste tunnid (mai-august) 1991-2018

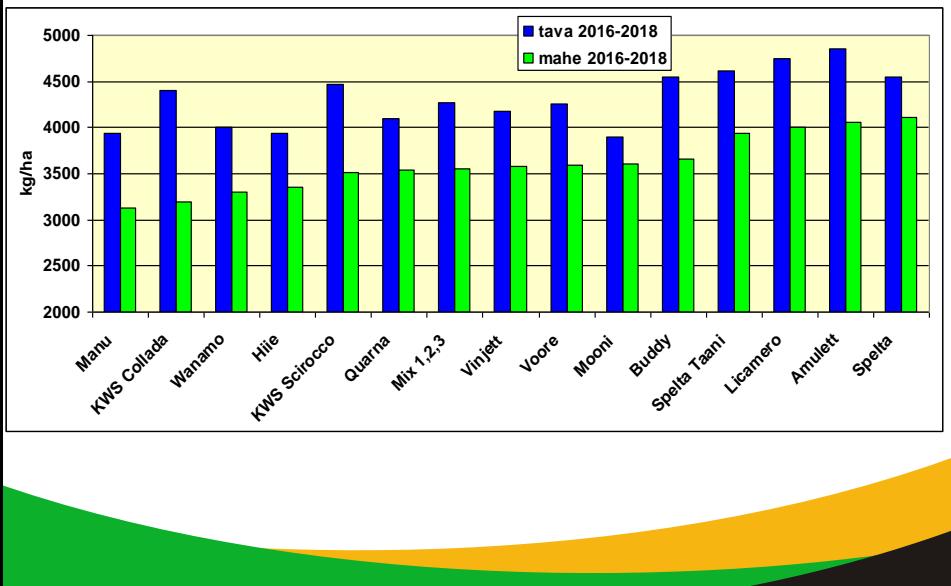

Mahe/tava kasvuaeg 2005-2018 (14 aastat)

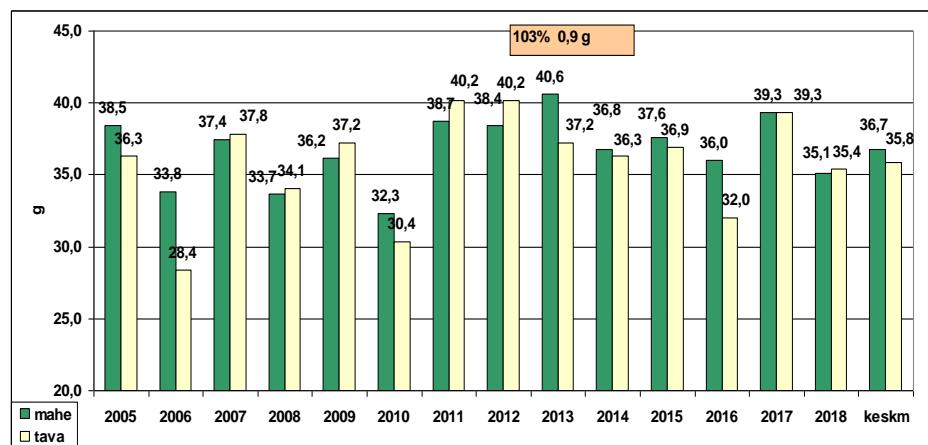

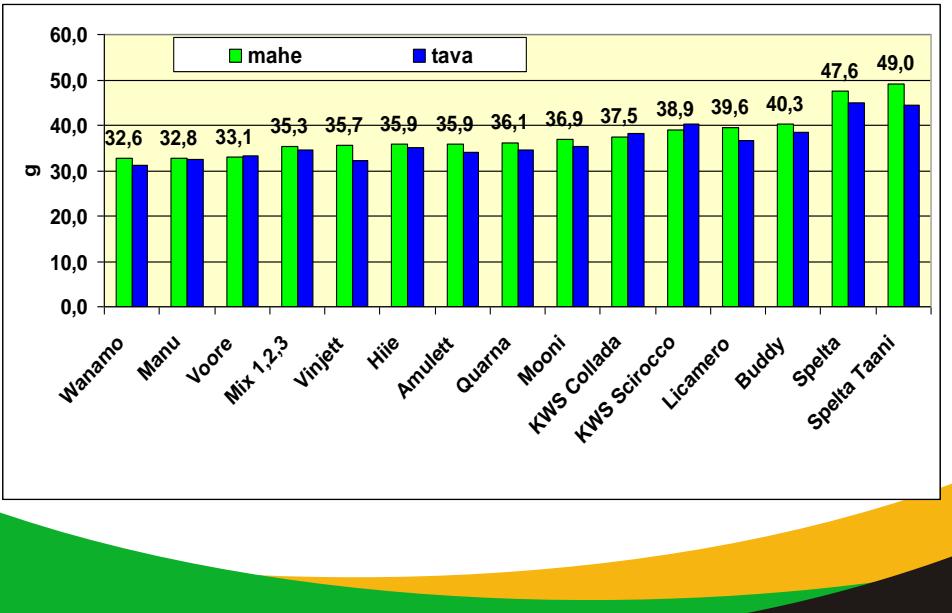
SN sortide saak 2016-2018 keskm

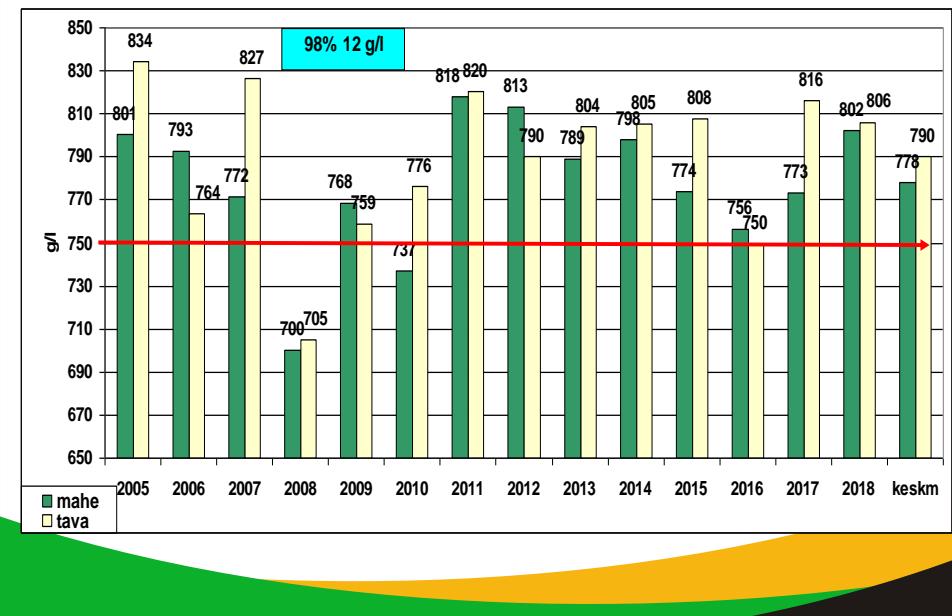
Mahe/tava 1000 tera mass 2005-2018

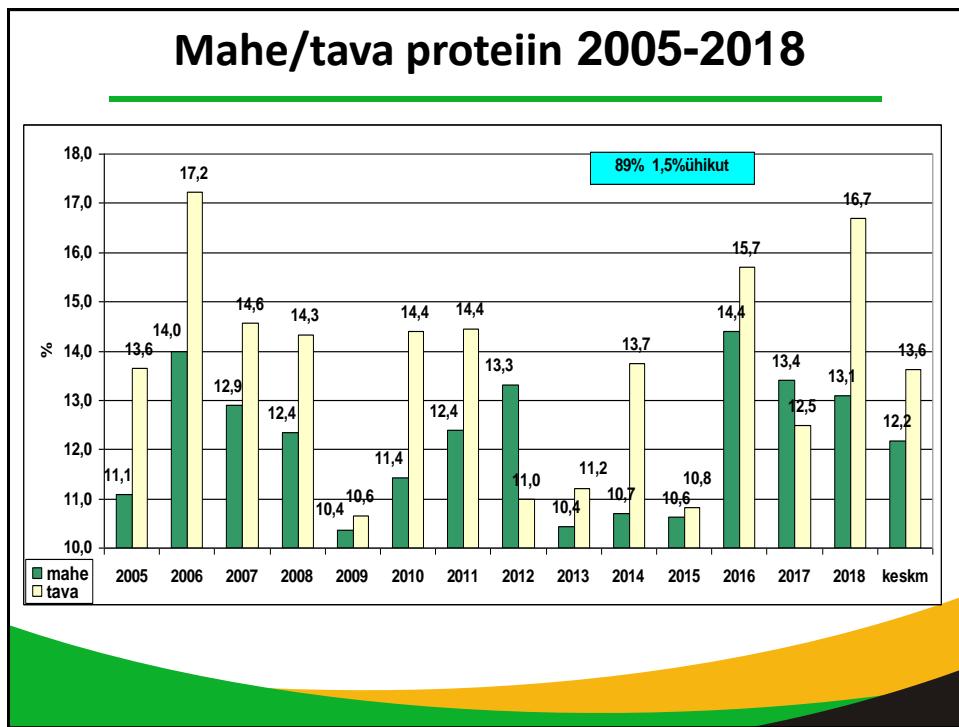
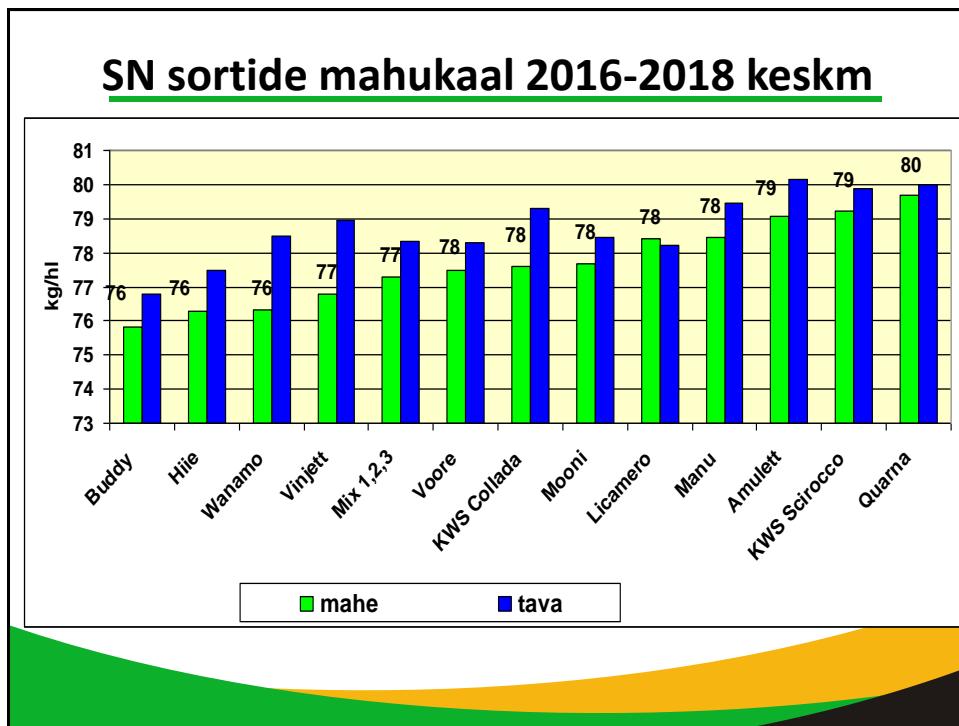

SN sortide 1000 tera mass 2016-2018 keskm

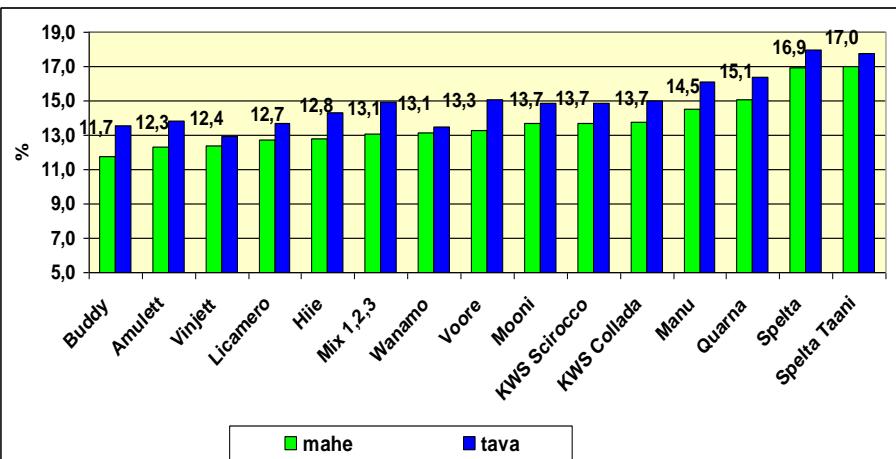

Mahe/tava mahukaal 2005-2018

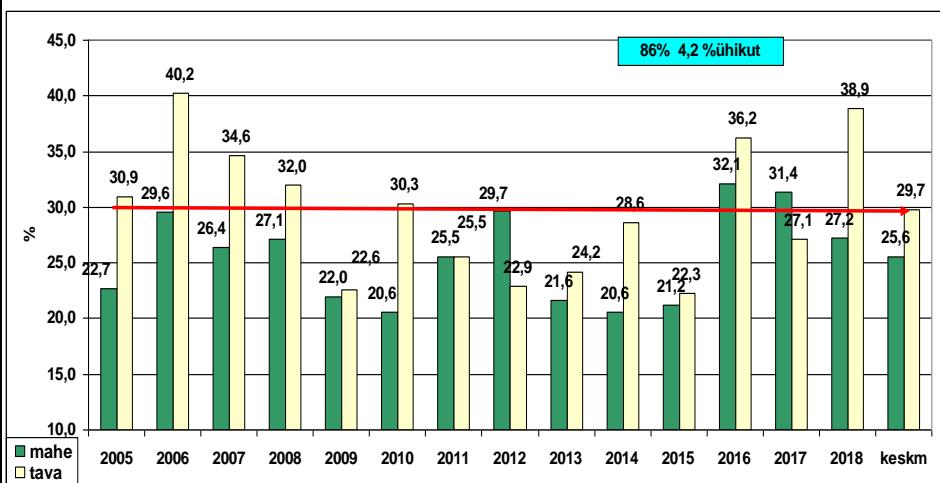

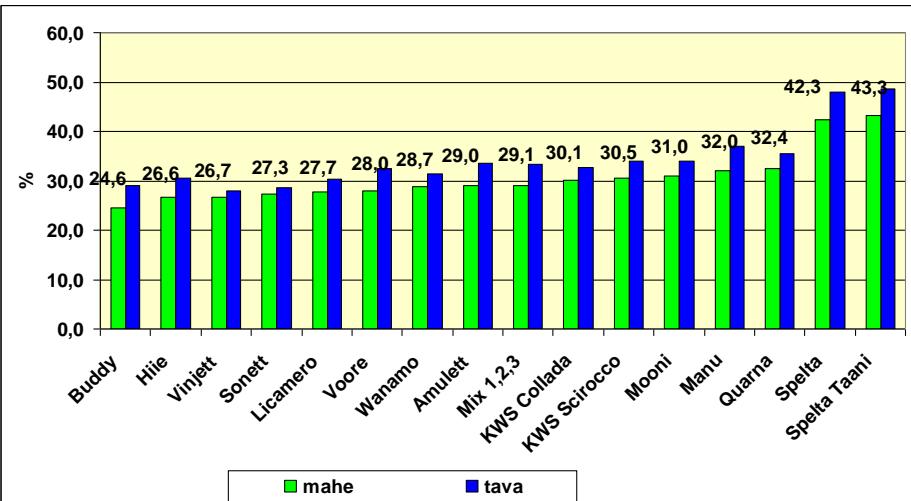
SN sortide proteiin 2016-2018 keskm

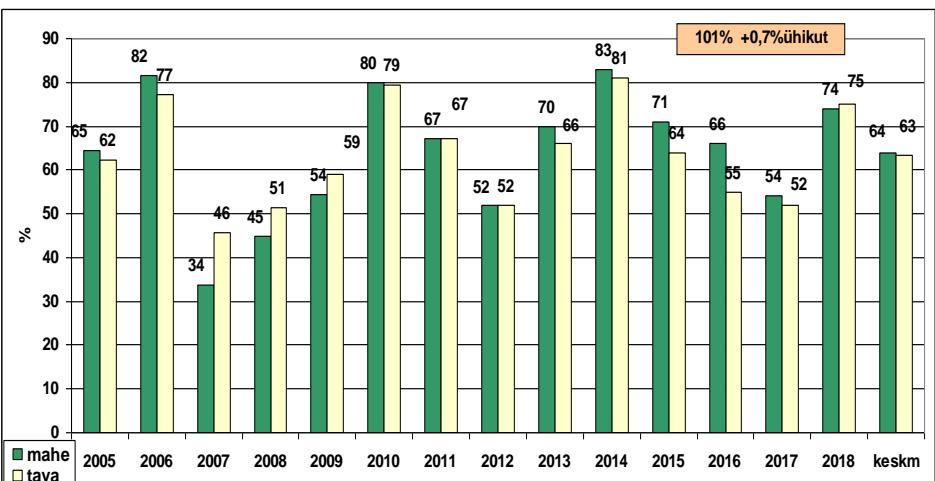
Mahe/tava kleepevalk 2005-2018

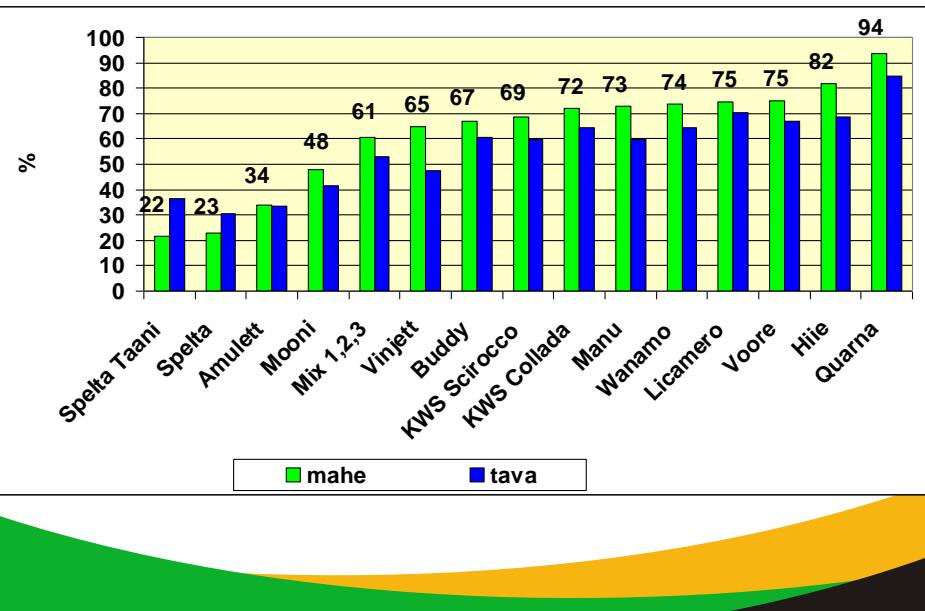
SN sortide kleepevalk 2016-2018 keskm

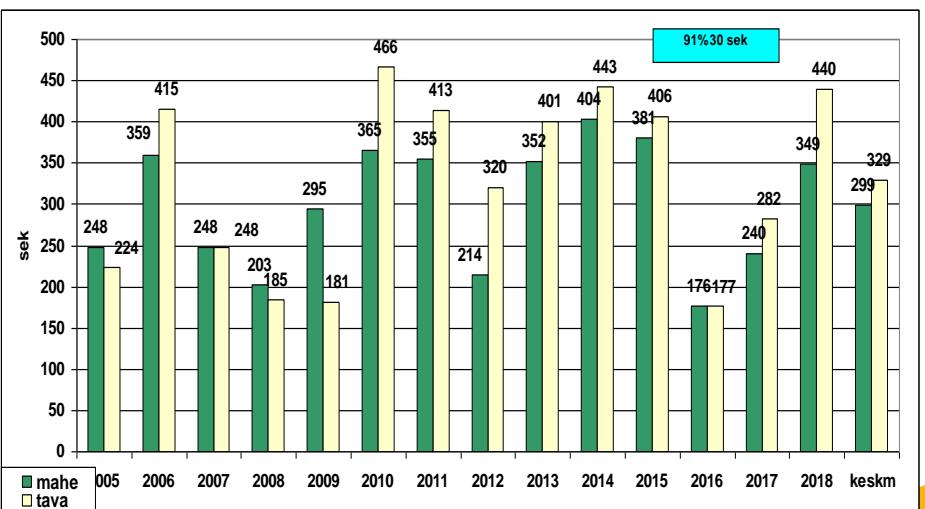
Mahe/tava gluteeniindeks 2005-2018

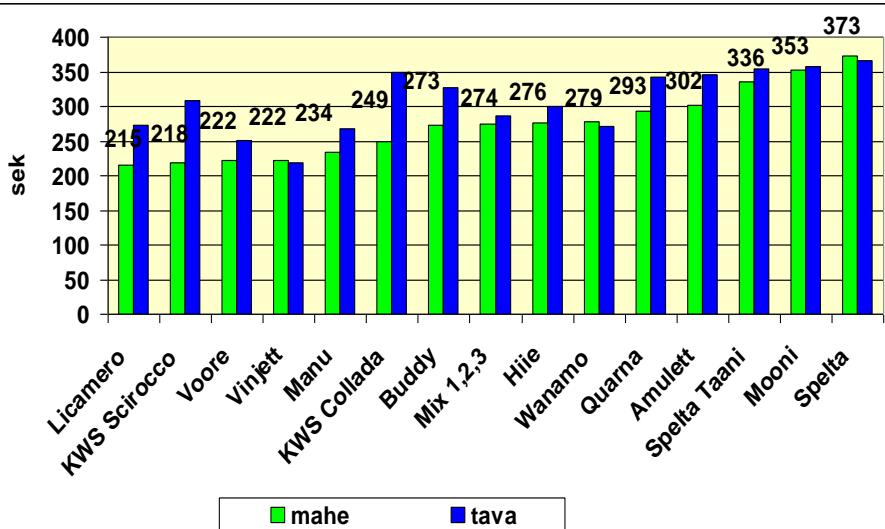
SN sortide gluteeniindeks 2016-2018 keskm

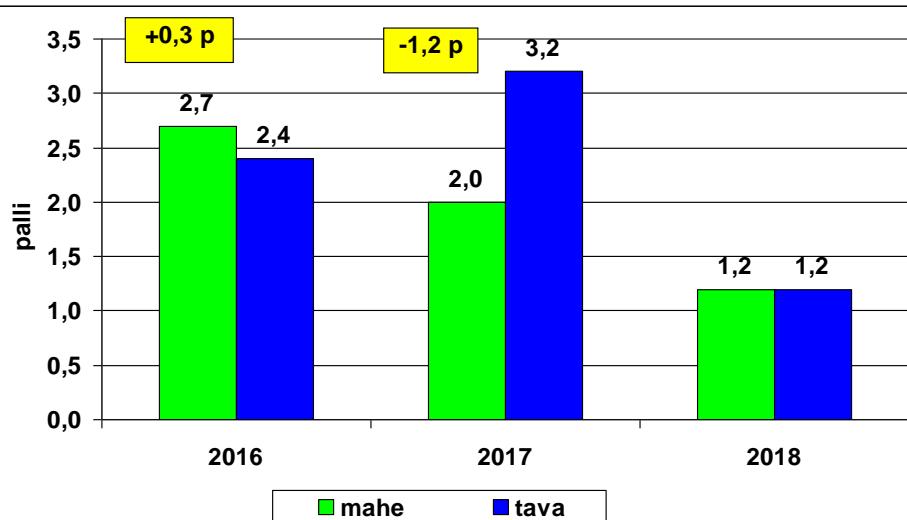
Mahe/tava langemisarv 2005-2018

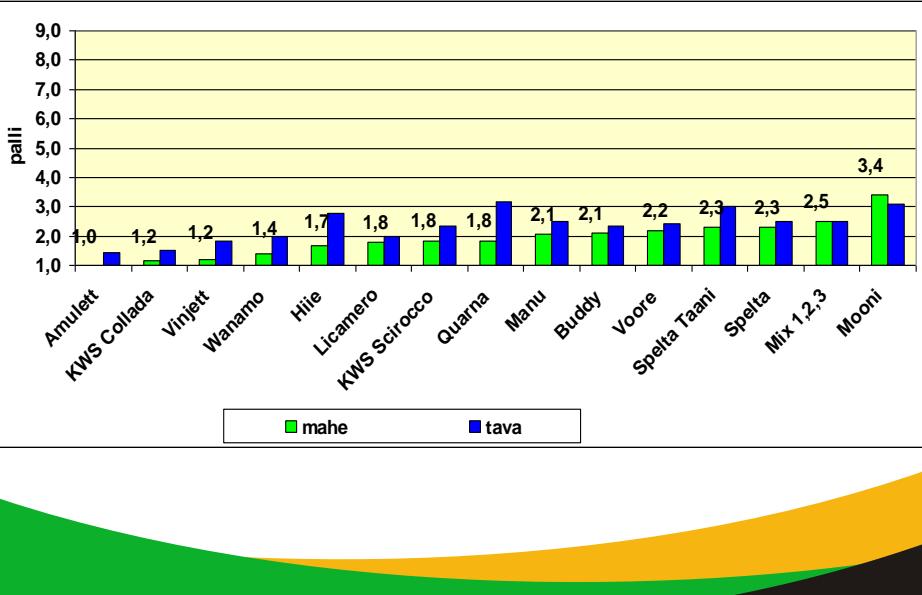
SN sortide langemisarv 2016-2018 keskm

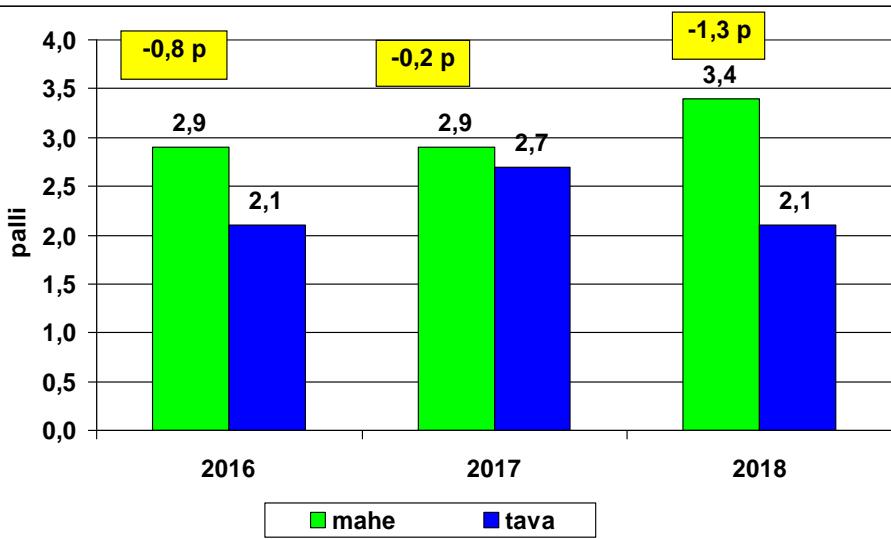
Haigused. Jahukaste 1-9p 2016-2018 keskm

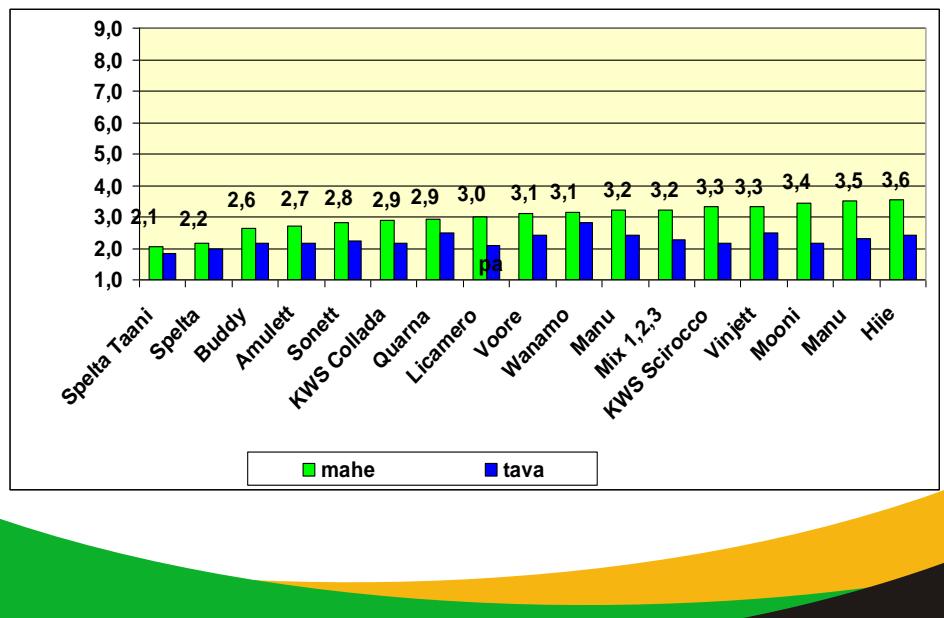
SN sortide jahukaste 1-9p 2016-2018 keskm

Haigused. DTR 1-9p 2016-2018 keskm

SN sortide DTR 1-9p 2016-2018 keskm

Leheväetiste katse 2018.a

Sort 'Hiie'

I pritsimine 1.06.2018 (vörsumine)

4 erinevat leheväetise segu, kõik lapid

(3, 5, 6, 8 komponendi – täiendväetis, aminohapped ja mikroelemendid)

II pritsimine 15.06.2018 (körsumine)

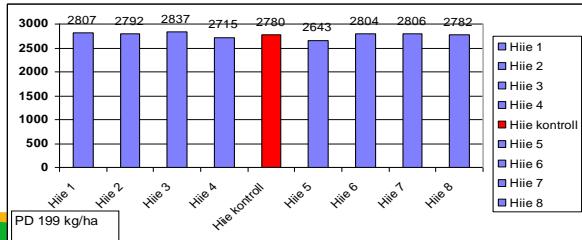
4 erinevat segu, kõik lapid

III pritsimine 9.07.2018 (öitsemise lõpp, tera täitumise algus)

4 erinevat segu, pooled lapid

ESIALGSED TULEMUSED:

1. Saagis ühtegei usutavat vahet ei tulnud.
2. Usutavalts suurendas leheväetis osades variantides proteiini- ja kleepevalgu sisaldust.

Mullamineraalide katse 2018.a

Sort 'Hiie' 13 varianti sh 3 kontrollvarianti

Pooled lapid olid külvieelselt mahe seemnetötlusega.

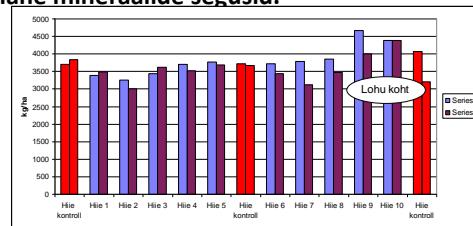
Külvieelselt anti mulda 10 varianti mahe mineraalide segusid.

1 komponent (var 6 ja 7)

4 komponenti (var 5 ja 10)

7 komponenti (var 8 ja 9)

10 komponenti (var 1-4)

ESIALGSED TULEMUSED:

Seemnete töötluuse mõju:

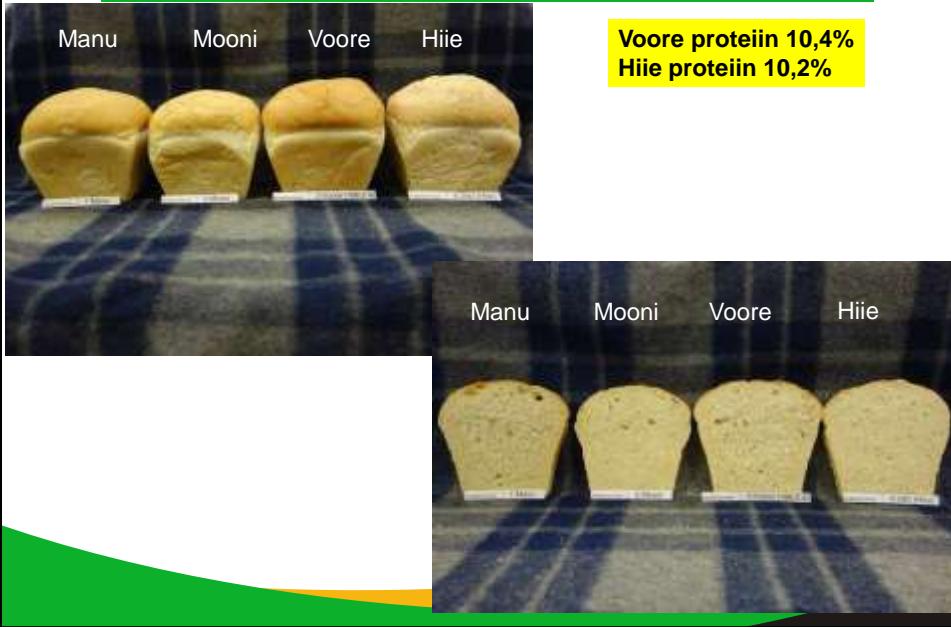
1. Seemnetöötlusega ja töötlemata variantide keskmisena saagis usutavat vahet ei tulnud.

2. Töodeldud variandis jäi 1000 tera mass usutavalt väiksemaks.

Mulda antud mineraalide mõju:

1. Paaris mulda antud mineraalide variandis saak usutavalt ületas (var 9 (7 komp) ja 10 (4 komp) standardit ja paaris jäi madalamaks).
2. Ka muude tera kvaliteedinäitajate osas mõni variant ületas usutavalt standardit. Laborianalüüsides alles tegemisel (proteiin, kleepevalk, langemisarv).

Mahekatsed 2016

Mahekatsse 2017

Mahekatsse 2017

Mahekatsse speltad 2018

Mahekatsse 2018

VOORE (2015)

- *varajane - keskvalmiv
- *saagikas, hea saagi stabiilsus
- *hea seisukindlus
- *keskmine 1000 tera mass (Hiiest väiksem)
- *kõrge mahukaal (Hiiest mõnevõrra kõrgem)
- *proteiin ja kleepeevalk (Hiiest pisut kõrgem)
- sobilik saiaküpsetuseks
- *hea kleepeevalgu kvaliteet
- *hea langemisarv
- *hea haiguskindlus
- *sobib ka maheviljelusse

HIIE (2016)

- *varajane - keskvalmiv
- *saagikas (Voorest pisut saagikam)
- *keskmisest pisut pikema körrega
- *proteiini- ja kleepeevalgusisaldus sobilik
saiaküpsetuseks
- *gluteeniindeks optimaalne
- *sobiv langemisarv
- *suur tera (Voorest suurem tera)
- *kõrge mahukaal
- *haiguskindlus hea
- *sobib ka maheviljelusse

*Ingver, A., Haljak, M., Koppel, R., 2017. Uued suvinisu sordid
'Hiie' ja 'Voore'. Taimekasvatuse alased uuringud Eestis 2017.*

Eesti
Taimekasvatuse
Instituut

Tänan teid!

Kontakt:

anne.ingver@etki.ee

